

Nr 414.

Av herrar **Heiding** och **Hammarlund**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 204, angående anordnande av en statsunderstödd, frivillig försäkring mot smittsamma husdjursjukdomar m. m.*

Mul- och klövsjukan, som på nytt utbröt i landet hösten 1924, sedan den dessförinnan härjat under åren 1915, 1920 och 1921, fick denna gång en oroväckande spridning, vilken medförde kostsamma statsåtgärder för sjukdomens bekämpande. Sedan nedslaktningsmetoden den 15 januari 1925 upphörde att tillämpas i vissa delar av landet, framkom förslag att i viss mån genom statsunderstödd försäkringsverksamhet skydda djurägare mot en del uppkomna förluster.

Genom Kungl. Maj:ts proposition nr 204 till innevarande riksdag framlägges nu förslag till allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjursjukdomar.

Att som Kungl. Maj:t föreslår medtaga ett flertal smittsamma sjukdomar men utelämna åtskilliga rätt allmänt förekommande, exempelvis smittsam kastning, kan — enligt vår uppfattning — omöjligen bidra till skapandet av en enhetlig försäkringsverksamhet.

Det synes framgå av den kungl. propositionen, att den däri föreslagna försäkringsformen skall, därest densamma bifalles, jämväl övertaga och betala de kostnader, som åsamkas djurägare här i landet icke allenast av och genom smittsam sjukdom hos husdjuren utan framförallt genom de åtgärder, som vidtagas av myndigheterna för sjukdomens bekämpande, åtgärder, som varit mycket förlustbringande för jordbrukarna och i avsevärd grad inskränkt deras näringsfrihet.

Den kungl. propositionen utgår tydligen ifrån, att den föreslagna försäkringen jämväl skall ersätta alla de kostnader, som förorsakas genom myndigheternas ingripande. Denna försäkring skulle alltså även bestrida de utgifter, som uppstå vid nedslaktning av kreatursbesättningarna. De åtgärder, som avse nedslaktning, desinfektion av stallar, kalkning av bilar och vagnar vid mejerier och slakterier och alla andra bestämmelser, som myndigheterna föreskriva, hava icke det ringaste intresse eller betydelse för den enskilde djurägare, vars kreatursbesättning redan drabbats av exempelvis mul- och klövsjukan. Det måste nämligen betecknas som ett rent statsintresse, att sjukdomen begränsas till minsta möjliga område av landet. Under sådana förhållanden måste vi för egen del hävda den åsikten, att staten bör betala de kostnader, som äro förenade med bekämpande av

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 4 saml. 76 häft. (Nr 414—415.)

sjukdomens spridning. Det kan ingalunda anses riktigt och rättvist, att exempelvis södra Sverige, vars läge gör att speciellt mul- och klövsjukan alltid börjar där, åläggas att delvis på de enskilda djurägarnas bekostnad bygga upp en skyddsmur, som underlättar statens möjligheter att genom de mest rigorösa åtgärder skydda de mellersta och norra delarna av landet från denna farsot. En annan omständighet, som även talar för att staten bör bestrida kostnaderna för dessa preventiva åtgärder, är, enligt vår mening, den, att erfarenheten under den gångna tiden visat, att utgifterna för de av de statliga myndigheterna företagna anstalterna icke alltid stått i rimlig proportion till de uppnådda resultaten.

Det torde därjämte böra framhållas, att den kreaturssjukdom, som närmast torde ha föranlett den kungl. propositionen, är mul- och klövsjukan, som uppträder periodvis och stundom med långa mellanrum. Ett bifall till den föreslagna försäkringsformen måste alltså innebära, att jordbrukarna under dessa mellantider även nödgas upprätthålla en vidlyftig och kostsam förvaltningsapparat, en omständighet, vilken vi för vår del anse vara ytterligare en stor ekonomisk tunga för djurägarna.

Riktigheten av de av oss här framförda synpunkterna bestyrkes även därav, att länsstyrelserna i Jönköpings, Malmöhus, Hallands, Älvsborgs, Jämtlands och Västerbottens län samt hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Uppsala, Jönköpings, Kalmar norra, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Örebro, Jämtlands och Västerbottens län avstyrkt husdjursförsäkringssakkunnigas förslag angående statens medverkan för försäkringsverksamhet mot smittsamma husdjursjukdomar i nuvarande form.

Då vi dessutom anse, att den i kungl. propositionen föreslagna försäkringsformen icke kan vinna någon mera allmän tillslutning, få vi på grund av vad som här ovan blivit anfört hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 204.

Stockholm den 12 mars 1926.

Arthur Heiding.

Nestor Hammarlund.